
Duše a tělo. Konference Corpus Hippocraticum

„2 400 let pacienti věřili, že jim doktoři pomáhají. 2 300 let se mýlili.“ Tento výrok jako soudek střelného prachu poskytla doc. Karlu Theinovi publikace Davida Woottona vydaná v nakladatelství Oxford University Press „Špatné lékařství: doktoři ubližující od Hippokrata.“ Doc. PhDr. Karel Thein, Ph.D. z Ústavu pro filozofii a religionistiku Filozofické fakulty Univerzity Karlovy byl prvním přednášejícím konference „Medicína jakožto mathesis singularis a mathesis universalis – Od Hippokrata po současnost“, která se uskutečnila 5. listopadu 2010 v Karolinu.

Zmíněnou knihu zahraničního autora doc. Thein použil jako příklad radikálnější obrany koncepcí lékařského pokroku, které hippokratovské medicíně nepřikládají ani z metodologického hlediska zásadní váhu. Hippokratovská medicína je po víc jak dva a půl tisíciletí stále přítomná v myslích i každodenní praxi lékařů i filozofů, ale jak tvrdí Dr. Hynek Bartoš, Ph.D., hlavní řešitel interdisciplinárního projektu, koluje o ní spousta mýtů, polopравd i vyložených nesmyslů. Jak to tedy je? Odpovědi na nesčetné otázky, které hippokratovská medicína po celou dobu své existence vyvolává, měla naznačit zmíněná konference jako součást vědeckého grantu „Corpus Hippocraticum ve světle současných věd o člověku.“

„Hlavním cílem našeho grantu,“ řekl na úvod konference **Dr. Hynek Bartoš, Ph.D. z Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy a Humboldt-Universität zu Berlin, Institut für Klassische Philologie**

, „je představit českému publiku hippokratovské spisy, které patří mezi nejstarší a nejvlivnější texty, které kdy byly v oboru lékařství napsány. Nejde nám o oprašování archiválií, ale především o znovunastolení některých otázek, které, jak se domníváme, ani po 2 500 letech neztrácejí na svém lesku, ryzosti a aktuálnosti. Snažili jsme se téma konference formulovat velmi široce, mnohoznačně a nadčasově. Chceme představit medicínu i lékařskou tradici jakožto specifický obor, který se už od svých antických počátků pohybuje v napětí mezi zkoumáním všeobecného a léčbou individuálního, mezi sférou přírody a sférou lidské kultury, mezi diskurzem deskriptivním a diskurzem preskriptivním.“

Dvoudílný formát konference určily především obory, které hippokratovskou medicínu zkoumaly svými specifickými vědeckými metodami; dopoledne přednášeli filozofové, filologové a historici vědy, odpoledne bylo v rukách lékařů. Podle dr. Bartoše zájem přednášejících dvakrát převýšil možnosti programu jednodenní konference.

Přednášející seznámili účastníky konference s tím, co vše k hippokratovským spisům patří, s vlivnými teoriemi (geograficko-klimatická, filozofická, kosmologická, humorální a další), které v nich převažovaly v průběhu staletí až po současnost, s autonomním rozvojem lékařské vědy a odborné literatury v dnešním slova smyslu, s dějinami a vývojem myšlení hippokratovské medicíny, které kdysi stejně jako dnes hledalo odpovědi na otázky, co je člověk, jaká je podstata jeho přirozenosti a snažilo se najít obecnou definici a příčinu všech nemocí, vždyť nemoc spoludefinuje člověka a tudíž

vyjadřuje jeho přirozenost. Součástí historického výkladu bylo i upozornění na nejednotnost hippokratovských spisů a nejnovější poznatky hippokratovské medicíny.

Úchvatný 2 500letý vývoj názorů na ose člověk – lidský druh – svět, nemoc – zdraví, pacient – lékař a jejich vzájemné interakce ve svých příspěvcích představili:

Doc. PhDr. Karel Thein, Ph.D. (Ústav pro filozofii a religionistiku FF UK) **Lidská přirozenost v Corpus Hippocraticum**

Mgr. Sylva Fischerová, Ph.D. (Ústav řeckých a latinských studií, FF UK) **Technicita hippokratovského lékařství a její meze**

doc. PhDr. František Šimon, CSc. (Katedra romanistiky a klasické filologie, (FF UPJŠ Košice) **Znala hippokratovská medicína odbornou terminologii?**

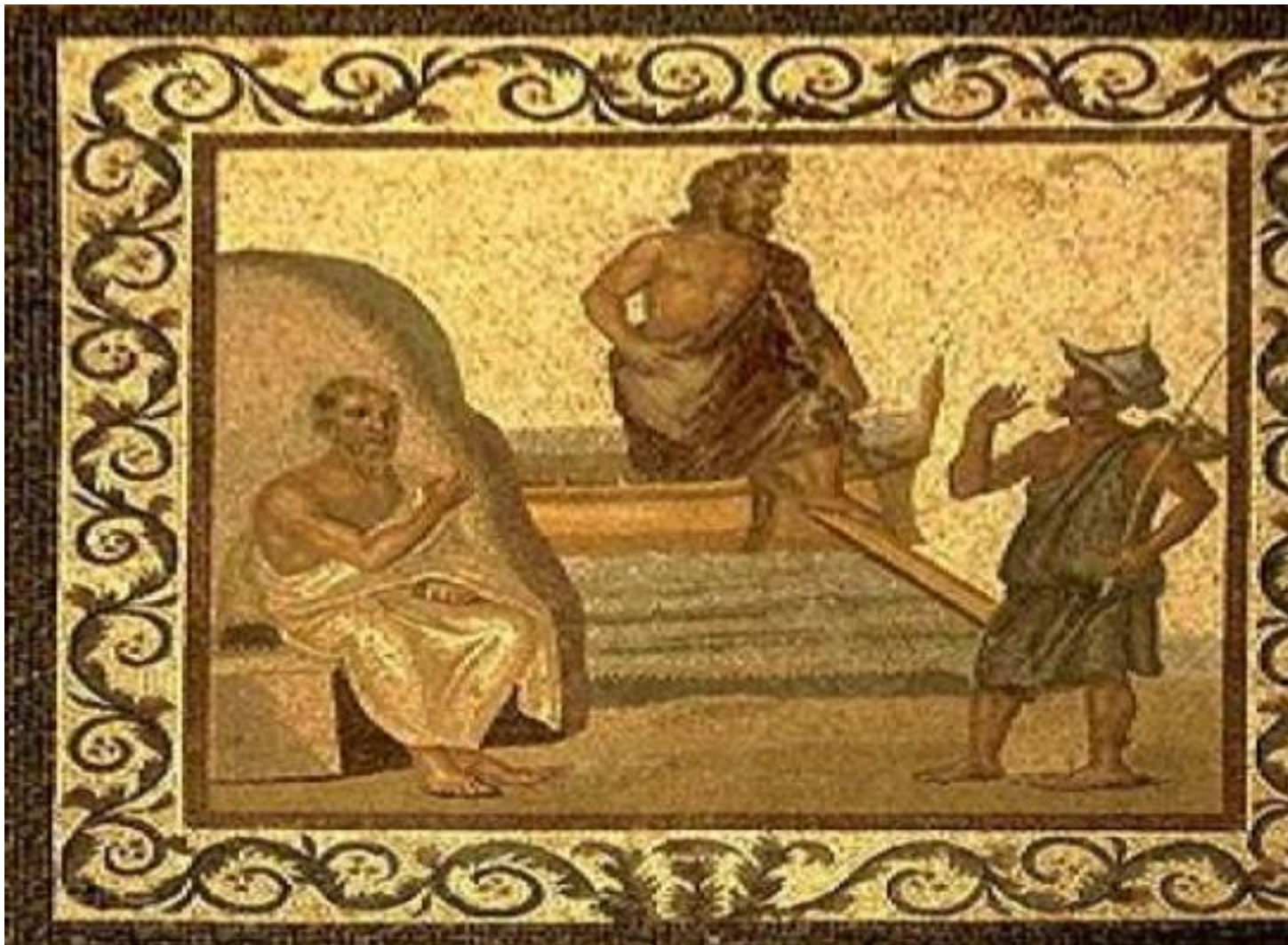
Mgr. David Tomíček, Ph.D. (Katedra historie FF UJEP, Ústí n. Labem) **Agrippova magia naturalis v zrcadle lékařské praxe 15. a 16. století**

MUDr. Ludmila Fialová (Ústav pro medicínskou etiku 2. LF UK, Praha) **Vidět neviditelné: kategorie nemoci v psychiatrii**

MUDr et PhDr. Jan Poněšický (MEDIAN Klinik Berggiesshübel) **Vztah těla a duše v psychosomatice**

MUDr. Vladislav Chvála, PhDr. Ludmila Trapková (Institut rodinné terapie a psychosomatické medicíny, Liberec) **Proč se medicína brání systemické teorii?**

MUDr. Zdeněk Kalvach (Medicover, Praha) **Medicínské úvahy o mathesis singularis a mathesis universalis v kontextu dlouhodobé společnosti na konci éry chorob**

(Marie Kohoutová)